

V SR vznikne 5 Centier cirkulárnej ekonomiky za 600 mil. eur. Vo vybraných regiónoch plnohodnotne nahradia skládkovanie odpadu.

Na Slovensku sa v súčasnosti produkuje približne v priemere 359 kg komunálneho odpadu na obyvateľa. Až 60 % z celkového odpadu ukladáme na skládky, 30 % triedime a iba 10 % premieňame na elektrickú energiu a teplo. Do roku 2035 by sme mali podľa podmienok EÚ triediť 60 % odpadu a iba 10 % skládkovať. Približne 30 % odpadu by malo byť energeticky zhodnotených.

Centrum cirkulárnej ekonomiky (CCE) inšpirované príkladmi z Fínska, Nemecka, Veľkej Británie a z Dánska reprezentuje najmodernejšie trendy v oblasti nakladania s odpadmi v EÚ a plne rešpektuje princípy cirkulárnej ekonomiky. Cirkulárna zásada kúp – použi – znova použi sa v Centre cirkulárnej ekonomiky stáva realitou. Koncept CCE zároveň plne korešponduje s víziou EÚ pre Slovensko do roku 2035.

CCE zohľadňuje najmodernejšie trendy v oblasti nakladania s odpadmi v Európskej únii a prenáša princípy cirkulárnej ekonomiky do praxe. Výsledkom je spoločnosť bez odpadov na skládke – tzv. ZERO LADNFILL model. Odpad v Centre cirkulárnej ekonomiky (CCE) prechádza triedením, mechanickou úpravou, lisovaním, balením a vracia sa späť na spracovanie. Zostatok nevyužitelný pre recykláciu putuje do Zariadenia na energetické využitie odpadu (ZEVO), kde z neho vzniká teplo a elektrická energia.

„Ambíciou spoločnosti ewia, a.s., je priniesť na Slovensko plnohodnotnú a funkčnú alternatívu k archaickému modelu skládkovania, ktorý je v mnohých západných krajinách zakázaný zákonom, zatiaľ čo u nás je kostrou systému. V priebehu 10 rokov chceme vybudovať 5 Centier cirkulárnej ekonomiky s celkovou odhadovanou investíciou 600 mil. eur,“ hovorí Ľubomír Šoltýs, spolumajiteľ Skupiny WOOD & Company.

Až 50 % prijatého odpadu sa v Centre cirkulárnej ekonomiky v podobe druhotných surovín vráti späť do výrobného procesu a nahradí tak primárne surovínové zdroje či už v oceľiarskom, sklárskom, papierenskom, potravinárskom, prípadne stavebnom priemysle. Zvyšok odpadu sa premení na teplo a elektrickú energiu. Jedno Centrum cirkulárnej ekonomiky bude schopné spracovať až 130 000 ton odpadu ročne, z toho 85 000 ton komunálneho odpadu z domácností a 45 000 ton odpadu pochádzajúceho z priemyslu.

Marián Christenko, generálny riaditeľ ewia, a.s., dodáva: „Centrum sme z pohľadu spracovateľskej kapacity projektovali pre väčšie regióny so spádovou oblasťou 200 000 až 300 000 obyvateľov. Ako vhodné lokality prichádzajú do úvahy regióny Trnavy, Nitra, Banskej Bystrice, Trenčína, Žiliny či Martina. V týchto regiónoch sa v súčasnosti všetok nevytriedený odpad ukladá na skládky, ktoré sú obrovskou environmentálnou záťažou pre ďalšie generácie.“

Podľa **Ivany Maleš**, spoluzakladateľky Inštitútu cirkulárnej ekonomiky, v porovnaní s vyspelým svetom máme v oblasti nakladania s odpadom výrazné nedostatky. Zároveň hovorí: **„Skládkujeme 60 % odpadov a pritom do roku 2020 máme dosiahnuť cieľ 50 % miery recyklácie. Spôsobom, akým to Slovensko robilo doteraz, ciele v oblasti cirkulárnej ekonomiky a schválenej envirostratégie nenaplníme. Potrebujeme riešenia, ktoré budú rešpektovať hierarchiu odpadového hospodárstva a plniť stanovené ciele.“**

Peter Kling, odborník na výstavbu Zariadení na energetické využitie odpadov (ZEVO), z Fínska dopĺňa, že v jeho krajine mali pred desaťročím rovnakú dilemu so skládkami ako my. Vďaka celospoločenskému konsenzu sa však dokázali veľmi rýchlo zmobilizovať a pochopili, že hromadiť odpad pre budúce generácie namiesto jeho využitia v rámci cirkulárnej ekonomiky je slepá ulička.

Prvé zariadenie CCE plánuje spoločnosť **ewia, a.s.**, uviesť do prevádzky v roku 2025, pričom odhadovaný počet zamestnancov v jednom centre by mal byť približne 200.

IAKO SME NA TOM V POROVNANÍ SO SVETOM?

Slovensko – Skládkujeme 60 %, triedime 30 % odpadu. Energeticky zhodnocujeme iba 10 % odpadu v Bratislave a Košiciach.

Japonsko – Japonci produkujú približne 65 miliónov ton komunálneho odpadu, z ktorého 40 miliónov je energeticky zhodnoteného, zostatok je recyklovaný. Skládkovanie je v Japonsku dlhé roky zakázané.

Nemecko – V Nemecku je v súčasnosti prepracovaný systém odpadového hospodárstva riadený spolkovými štátmi, ktorý počíta so zariadeniami ZEVO ako integrálnou súčasťou celého systému. V súčasnosti je v prevádzke 67 spalovní komunálneho odpadu a 34 tzv. RDF spalovní.

Švédsko – Väčšina komunálneho odpadu sa vo Švédsku recykluje, v súčasnosti je to niečo vyše 50 %. Zvyšok sa energeticky zhodnocuje v 33 ZEVO zariadeniach. ZEVO teplom zásobujú 1,5 milióna obyvateľov. Švédsko je závislé od tepla zo zariadení ZEVO a ich systému centrálného vykurovania (mimočodom, najrozsiahlejší na svete pokrývajúci vyše 50 % domácností). Z tohto dôvodu Švédsko dováža odpad zo zahraničia, aby pokrylo potreby systémov centrálného vykurovania. Ročne Švédi dovezú 2,5 milióna ton odpadu, prevažne z Veľkej Británie.

Dánsko – ZEVO dodávajú okolo 20 % celkovej potreby tepla pre systémy centrálného vykurovania a pokrývajú 5 % spotreby elektrickej energie Dánska. Zároveň od roku 1997 platí zákaz skládkovania komunálneho odpadu. Aktuálne je v prevádzke 32 zariadení ZEVO a 4 sú práve vo výstavbe. Zaujímavosťou je nový závod Amager Hill v Copenhagene, ktorý je svetovo známy svojím lyžiarskym svahom na streche kotolne a ktorý bude mať kapacitu 400 000 ton odpadu ročne.

BENELUX – Krajiny Beneluxu sú mimoriadne husto osídlené a zákaz skládkovania bol logickým v kombinácii s výstavbou zariadení ZEVO. V súčasnosti je v prevádzke 16 zariadení v Belgicku, 13 zariadení v Holandsku a 1 zariadenie v Luxembursku. Kvôli prirodzenému nedostatku inertných stavebných materiálov (štrk, piesok) sa v Holandsku veľmi intenzívne využíva škvara zo zariadení ZEVO a dokonca sa dováža z Belgicka a Nemecka. Krajiny Beneluxu rovnako ako Dánsko dovážajú odpad z iných krajín, ako je UK alebo Taliansko.

Česká Republika – V súčasnosti sú v prevádzke 4 zariadenia ZEVO. V Prahe je najväčšie zariadenie ZEVO s kapacitou 310 000 ton ročne, v ktorom aktuálne prebieha zásadná rekonštrukcia všetkých 4 liniek. Zariadenie v Brne má kapacitu 230 000 ton ročne a v roku 2010 podstúpilo rekonštrukciu celého energetického celku. V Liberci bolo zariadenie ZEVO uvedené do prevádzky v roku 1999 a má kapacitu 100 000 ton ročne. Posledným zariadením v ČR je ZEVO Chotíkov pri Plzni s kapacitou 100 000 ton ročne, ktoré bolo uvedené do prevádzky v roku 2016. V súčasnosti sa pripravuje nové zariadenie v Mělníku s kapacitou 350 000 ton ročne.

Poľsko – Poľsko malo donedávna len jednu staršiu spalovňu vo Varšave, v ktorej v súčasnosti prebieha tender na zásadnú rekonštrukciu. Väčšina odpadu sa skládkovala. V rokoch 2013 – 2018 nastal výrazný posun a postupne boli do prevádzky uvedené nové zariadenia ZEVO, pričom pri ich výstavbe boli využité kohézne fondy EÚ.

V súčasnosti sú v prevádzke zariadenia v mestách Bydhošť (180 000 ton ročne), Krakov (250 000 ton ročne), Štetin (180 000 ton ročne), Konin (94 000 ton ročne), Bielsk (120 000 ton ročne) a Poznan (210 000 ton ročne).

WOOD & Company je investičnou bankou, pôsobiacou v regióne strednej a východnej Európy so zameraním na poskytovanie služieb korporátnych financií, obchodovanie s cennými papiermi a správu aktív. Založená bola v roku 1991. Jej aktíva presahujú 500 mil. eur v oblasti zdravotníckeho tovaru, farmaceutického priemyslu, nakladania s odpadmi, nehnuteľností a informačných technológií.

Spoločnosť ewia, a.s., vznikla v roku 2018 v rámci Skupiny WOOD & Company ako spoločnosť, ktorá sa zaoberá manažmentom nakladania s odpadom. Do jej portfólia patrí napr. spoločnosť KOSIT, a.s., a KOSIT WEST, a.s., ktoré ponúkajú svoje služby regionálnym klientom v Košiciach, Prešove a v Nitre.